

Nr 276.

Av herr **Andersson** i Rasjön m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 199, med förslag till förordning om automobilskatt m. m.

I proposition nr 199 till årets riksdag föreslår Kungl. Maj:t antagande dels av förordningar om automobilskatt och skatt å gummiringar, dels ock av förordning om fördelning av automobilskattemedel m. m.

Med erkännande av att det nu föreliggande förslaget till automobilbeskattning ganska lyckligt löser denna länge omdebatterade fråga såväl beträffande sättet för skattens beräkning som de uttagna beloppens storlek, måste dock invändningar göras emot de föreslagna grunderna för de inflytande skattemedlens fördelning. I propositionen föreslås, att av de av ifrågavarande skatter influtna medel skall en fjärdedel tillfalla rikets städer för att användas för dessas gatu- och väghållning samt tre fjärdedelar landstingen för att användas företrädesvis till förbättring och underhåll av för den allmänna samfärdseln särskilt betydelsefulla vägar. En fördelning efter dessa grunder synes oss innebära, att städerna allt för mycket gynnas på landsbygdens och småsamhällenas bekostnad.

1911 års vägkommission, som år 1920 framlade förslag om automobilskatt, ansåg, att städerna icke i någon mån borde erhålla delaktighet i automobilskattemedlen, utan att dessa borde oavkortade tilldelas landsbygdens vägkommuner. Som skäl härför anfördes, bland annat och framförallt, att någon fråga om lindring i städernas väg- och gatuhållningsbesvär icke förelåge, då däremot väghållningen på landet såsom en erkänt tyngande börda länge varit föremål för statsmakternas särskilda uppmärksamhet och omsorger. Vidare betydde städernas väghållning i jämförelse med landsbygdens kvantitativt föga.

Den ursprungliga avsikten med automobilbeskattningen har ju varit, att medelst de inflytande medlen i någon mån bidra till lätandet av de ökade bördor, som genom biltrafiken åsamkas de väg-

hållningsskyldiga, isynnerhet å de större stråkvägarna, samt att underlätta ett för trafiken själv gagnande, mera rationellt vägunderhåll. Ur trafikanternas synpunkt är givetvis denna sistnämnda användning den enda riktiga.

Vad städernas gator beträffar, äro de dock i de flesta fall av andra anledningar så byggda och underhållna, att de röna relativt ringa inverkan av biltrafiken, under det att landsvägarna, som en sorglig erfarenhet under de sista åren alltför väl visat, ej kunnat motstå den oerhörda påfrestning, som den forcerade trafiken medfört, utan flerstädes befinna sig i ett fullkomligt ödelagt skick. Det synes oss då, som om det borde vara angeläget, att de genom automobilskatten åstadkomna medlen i första hand finge komma till användning för botande av dessa skador och till alldeles övervägande del ställdes till de nya vägstyrelsernas disposition som en om än ringa grundplåt för de jättekostnader, som ett iståndsättande av de förstörda vägarna kommer att draga.

Även om den nya väglagstiftningen genomföres i huvudsak efter de riktlinjer, som Kungl. Maj:ts proposition nr 100 angiver, så lämnas städerna i en förmånlig undantagsställning beträffande skyldigheten att bidra till kostnaderna för landets vägväsende, en orättvisa som länge varit observerad och påtalad men som ej heller nu lär komma att av statsmakterna hävas. Skulle städerna därjämte tilldelas andel i bilskattemedlen i sådan omfattning, som i propositionen föreslås, komme denna förmånsställning att ytterligare utvidgas. Det skäl, som ändock gör oss benägna för ett något större tillmötesgående emot städerna än den så kallade vägkommissionen visat, är, att de flesta städer hava att besörja väghållningen även å vissa landsvägssträckor, vilket givetvis berättigar dem till så stor andel av bilskattemedlen som kan belöpa på dessa sträckor, en andel som dock torde bliva vida mindre än vad som från regeringen nu föreslagits.

Av de i saken hörda myndigheterna ha 1920 års automobilsakkunniga och väg- och vattenbyggnadsstyrelsen förordat en fördelning som ger städerna 15 procent, och det förefaller som om goda skäl tala för att stanna vid denna sifra. Departementschefen har i sitt förslag följt de myndigheter, som varit stadsintressenas speciella förespråkare, nämligen Svenska stadsförbundet och kammarrätten, vilkas synpunkter så väsentligt avvika från de här anförda, att de ansett folkmängdens fördelning mellan landsbygden och städerna som en lämplig grund för fördelningen av dessa skattemedel. Vi hålla återigen före, att en riktigare fördelningsgrund är behovsprincipen och att således automobil-

skattemedlen böra användas främst till lättnad av landsbygdens väghållningstunga.

På grund av ovan anförda få vi föreslå,

att riksdagen antager den i Kungl. Maj:ts proposition nr 199 föreslagna förordning om fördelning av automobilskattemedel m. m. med den ändring, att femton hundradelar av dessa medel tillfalla rikets städer och åttiofem hundradelar tillfalla landstingen.

Stockholm i mars 1922.

Gust. Andersson.
i Rasjön.

Oscar Osberg.

Eskils Hans Hansson.
